

5. Загальні проблеми та перспективи застосування симуляційних методів освіти / В.М. Лісовий, В.А. Капустник, В.Д. Марковський [та ін.] // Симуляційне навчання в системі підготовки медичних кадрів: матеріали І навч.-метод. конф., присвяч. 212-й річниці від дня заснування ХНМУ, м. Харків, 30 листопада 2016 р. – С. 3-7.
6. Основні інтерактивні методи навчання в підготовці лікаря-спеціаліста / Ждан В.М., Кітура Є.М., Бабаніна М.Ю. // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих навчальних закладах: наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 22 березня 2018 р. – С. 88-89.
7. Подковко Х.В. Інноваційні освітні технології у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах: перешкоди та перспективи впровадження / Х.В. Подковко // Вісник. Серія "Педагогічні науки". – 2016. – №140. – С. 61-64.
8. Implementation of main interactive teaching methods in training of medical specialist / V.M. Zhdan, Ye.M. Kitura, M.Yu. Babanina [et. al.] // Медична освіта. – 2018. – №1(77). – С. 68-71.
9. Zhdan Vyacheslav. Current advanced technologies in training of a family physician / Vyacheslav Zhdan, Maryna Babanina, Yevdokia Kitura // Innovation in science: The challenges of our time: collective monograph. Vol.2 [Edited by Richard Iserman, Dr.H.C., Maryna Dei, PhD, Associate Professor, Olga Rudenko, Dr.Sc in PA, Professor, Vitalii Lunov, PhD, Associate Professor]. – Hamilton: Chicago, Illinois, USA: Accent Graphics Communications & Publishing, 2019. – P.327-336.

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНОГО ЦЕНТРУ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

Ждан В.М., Іваницький І.В., Катеренчук О.І., Хайменова Г.С., Кур'ян О.А., Шилкіна Л.М.

Українська медична стоматологічна академія

Найбільш актуальне завдання в навчанні сімейного лікаря – це формування навичок, які він у майбутній професійній діяльності буде використовувати щоденно. Оптимальним варіантом для повноцінного опанування навичок стала робота в умовах навчально-практичного центру загальної практики – сімейної медицини. Висвітлено досвід підготовки лікарів в умовах такого центру.

Ключові слова: первинна медична допомога, удосконалення освіти, навчально-практичний центр загальної практики – сімейної медицини.

Developing the skills that doctor will continue to use on a daily basis is the most urgent task in educating of family doctor. The best option for mastering of skills is to work in an educational and practical center of general practice - family medicine. This article is dedicated to the experience of training doctors in such a center.

Keywords: primary care, education improvement, training center for general practice - family medicine.

Реформування сімейної медицини в Україні вимагає використання новітніх форм і технологій навчання. Найбільш актуальним питанням при цьому стає формування практичних навичок в умовах практичної первинної медичної допомоги під контролем викладачів і практикуючих лікарів [4].

Нині в умовах очної частини навчання велику кількість навчального часу лікарі-інтерни з фаху «Загальна практика – сімейна медицина» проводять в умовах спеціалізованих відділень лікарень, де розташовані бази кафедр. Безумовною методичною перевагою при цьому є поглиблене вивчення профільних патологій із використанням реальних історій хвороб та на основі роботи зі стаціонарними пацієнтами. Водночас, при цьому виникає проблема відсутності формування навичок роботи в умовах амбулаторного прийому і роботи з необхідною документацією та сучасним програмним забезпеченням. Найбільш оптимальним варіантом удосконалення підготовки медичних кадрів для первинної ланки в сучасних умовах стало використання можливостей навчально-практичного центру загальної практики – сімейної медицини [2].

Як відомо з даних літератури, провідними напрямками роботи таких центрів в Україні стали такі:

- навчальний – на базі центру відбувається підвищення рівня знань лікарів-інтернів, сімейних лікарів, студентів із питань загальної практики-сімейної медицини відповідно до чинних вітчизняних і світових стандартів. Обов'язковим при цьому є комплексний підхід до сімейного лікаря з урахуванням його компетенцій і забезпечення маршрутів пацієнта лікарем загальної практики-сімейним лікарем при різних клінічних станах і захворюваннях;
- консультативно-лікувальний – працівники центру мають бути лідерами думок у лікуванні та реабілітації населення в межах компетенції сімейного лікаря, упровадження сучасних лікувально-діагностичних і реабілітаційних стандартів;
- науково-дослідний – працівники центру мають брати участь в організації та проведенні досліджень, спрямованих на вивчення актуальних питань сімейної медицини (у т.ч. лікарі-інтерни при написанні науково-дослідних робіт обстежують пацієнтів, які звертаються по медичну допомогу);
- організаційний – аналіз чинних форм звітності, підготовка інформаційних матеріалів і пропозицій, проведення організаційних заходів для вдосконалення допомоги населенню за принципом загальної практики-сімейної медицини;
- інтеграційний – налагодження співпраці з фаховими асоціаціями, які працюють у напрямі сімейної медицини [1].

Ураховуючи необхідність підвищення якості підготовки лікарів первинної ланки, у 2013 році на кафедрі сімейної медицини і терапії був створений і ефективно працює навчально-практичний центр сімейної медицини.

На базі кафедрального навчально-практичного центру загальної практики – сімейної медицини регулярно навчаються й удосконалюють навички лікарі-курсанти і лікарі-інтерни з фаху «Загальна практика – сімейна медицина» та курсанти з фаху «Терапія». Активно проводиться співробітництво із суміжними кафедрами, які використовують можливості навчально-практичного центру у своїй повсякденній роботі.

Нині навчально-практичний центр складається з двох підрозділів – мультидисциплінарної лабораторії та методично-консультативної лабораторії.

Завдання мультидисциплінарної лабораторії – опанування лікарями-інтернами і лікарями-курсантами методики виконання непрямой ларингоскопії, офтальмоскопії, отоскопії, вимірювання внутрішньоочного тиску за Маклаковим і безконтактна тонометрія, засвоєння принципів роботи із сучасними ЕКГ-апаратами. Крім того, в мультидисциплінарній лабораторії наявне обладнання для відпрацювання практичних навичок, передбачених типовою навчальною програмою і планом МОЗ України. Окрім навичок, які необхідно засвоїти за програмою, мета мультидисциплінарної лабораторії – дати можливість лікарям засвоїти основи ультразвукової діагностики з демонстрацією пацієнтів на сучасному ультразвуковому апараті.

Методичну частину і теоретичне підґрунтя опанування навичок, необхідних сімейним лікарям, забезпечує методично-консультативна лабораторія, яка має лекційну залу з мультимедійним оснащенням, власну бібліотеку наукової та методичної літератури і сучасне комп'ютерне обладнання, яке допомагає лікарям отримувати нову інформацію й опанувати сучасне програмне обладнання.

Основою роботи навчально-практичного центру сімейної медицини став індивідуалізований підхід у навчанні. Так, працюючи з лікарями-інтернами, пильну увагу звертаємо на відпрацювання навичок в умовах амбулаторії, на базі якої розташований центр, детальному вивченню клінічних маршрутів пацієнта залежно від діагностованої на первинному прийомі хвороби, тісній взаємодії із клініко-лабораторними службами і спеціалістами другої ланки надання медичної допомоги.

Працюючи з лікарями-курсантами, які в переважній більшості мають багатий професійний досвід, увагу зосереджуємо на вдосконаленні володіння сучасними методами клініко-інструментальної діагностики, які доступні в умовах амбулаторії ЗПСМ, зокрема роботи з сучасними електрокардіографами, методами дистанційної електрокардіографії. Окрему увагу звертаємо на сучасні методи ультразвукової діагностики в практичній діяльності сімейного лікаря, оскільки попри те, що сучасний табель оснащення амбулаторій ЗПСМ не передбачає наявності апарата ультразвукової діагностики, лікарі первинної ланки щоденно мають справу з протоколами ультразвукових обстежень.

На базі центру неодноразово проводилися загальноосвітні лекції для пацієнтів, зокрема лекції з лікування і профілактики артеріальної гіпертензії, цукрового діабету, остеопорозу.

На основі даних, які отримуються під час лікувальної роботи, що проводиться співробітниками центру, публікуються статті у вітчизняних і закордонних виданнях, співробітники центру регулярно доповідають результати досліджень на конференціях.

Досвід роботи навчально-практичного центру загальної практики – сімейної медицини продемонстрував високу ефективність проведення навчального процесу за фахом «Загальна практика-сімейна медицина» і з лікарями-курсантами, і з лікарями-інтернами [3]. Навчання лікарів в умовах навчально-практичного центру дозволяє вдосконалити і реалізувати здобуті охорони здоров'я і практичні знання і практичні навички та безпосередньо підготувати сімейного лікаря до подальшої практичної діяльності в первинній ланці охорони здоров'я.

Список використаної літератури

1. Навчально-практичні центри первинної медико-санітарної допомоги – нова форма підготовки сімейних лікарів /Л.Я. Ковальчук, В.Б. Гоцинський, Л. С. Бабінець [та ін.]// Сімейна медицина. –2010. – №3. – С. 23–24.
2. Навчально-практичні центри первинної медико-санітарної допомоги на селі. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2012.– 32 с.
3. Ярема Н.І. Роль навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги в підготовці студентів та інтернів до роботи в первинній ланці охорони здоров'я / Н.І. Ярема //Медична освіта. – 2013. – №1. – С.95 – 97.
4. Ждан В.М. Організація навчання лікарів-інтернів на кафедрі сімейної медицини і терапії / В. М. Ждан, М. Ю. Бабаніна, Є. М. Кітура та ін. // Медичні перспективи. – 2017. – №2, ч.1. – С.59 – 65.

ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ ТАКСОНОМІЇ БЛУМА

Животовська Л.В., Сонник Г.Т., Боднар Л.А., Борисенко В.В., Казаков О.А., Ісаков Р.І.

Українська медична стоматологічна академія

Описано окремі аспекти формування фахової компетентності лікарів-інтернів на етапі післядипломної освіти на основі педагогічної таксономії. Аналіз оновленої версії таксономії Б. Блума показав перевагу її практичної реалізації в навчальному процесі, зокрема на етапі післядипломної освіти таксономія сприяє формуванню в майбутніх лікарів навичок мислення високих рівнів, таких як аналіз, оцінка, створення.

Ключові слова: компетентнісний підхід, формування навичок мислення, таксономія Блума.

The article describes certain aspects of the formation of professional competence of interns at the stage of postgraduate education on the basis of pedagogical taxonomy. Analysis of the updated version of B. Bloom's taxonomy showed the advantage of its practical implementation in the educational process, in particular, at the stage of postgraduate education, taxonomy contributes to the development of future doctors' thinking skills of high levels, such as analysis, evaluation, creation.

Keywords: competency-based approach, the formation of thinking skills, Bloom's taxonomy.

Одне з найважливіших завдань на етапі післядипломної освіти – це підготовка і формування лікаря-професіонала з урахуванням усіх особливостей реформування і вищої медичної освіти, і системи охорони здоров'я. Це означає формування і розвиток у лікарів-інтернів фахових (спеціальних) компетентностей з обраного фаху. З огляду на це актуальним став пошук адекватних цілям освіти теоретичних засад і засобів навчання спе-